

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติที่คนไทยทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจ เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารกับคนไทยด้วยกันได้เป็นอย่างดี คนไทยไม่เพียงแต่ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อความหมายเท่านั้น แต่ยังใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้และประกอบอาชีพอีกด้วย ดังนั้นการถ่ายทอดภาษาไทยให้คนรุ่นหลังจึงถือเป็นหน้าที่อันสำคัญที่คนในรุ่นปัจจุบันจำเป็นต้องปฏิบัติสืบต่อกัน เรื่อยไป สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะโรงเรียน เป็นสถาบันที่สำคัญของสังคมมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการถ่ายทอดวัฒนธรรมภาษาไทยให้แก่เด็กเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้การศึกษากว้างขวาง จึงต้องมีหลักสูตรภาษาไทยให้นักเรียนได้เรียน โดยมุ่งสอนให้นักเรียนมีทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างสัมพันธ์กัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังมีความภาคภูมิใจในภาษาไทย ซึ่งเป็นมรดกที่สำคัญของชาติ (อัจฉรา ชิวพันธ์ 2531: 3)

การสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของครูผู้สอน เป็นอย่างมาก เพราะครูเป็นบุคคลแรกที่สอนภาษาไทยได้ครบทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน นอกจากนี้เด็กเรียนในระดับศึกษากำลังอยู่ในวัยที่กำลังเรียนรู้ที่จะใช้ภาษา เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 6 2529: 7) การเรียนภาษาไทยอยู่ในโรงเรียนเป็นเวลา 6 ปี จึงมีความสำคัญต่อนักเรียนมาก แต่นักเรียนจะมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถอ่านออกเขียนได้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากน้อย เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการสอนของครู ความเอาใจใส่ของครูที่มีต่อนักเรียน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการ

ศึกษา 6 2529: 7) และผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนจะเป็น เครื่องบ่งชี้ ถึงประสิทธิภาพการสอนของครูสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2524 พบว่า ในด้านความสามารถ ในการรู้ความหมายของคำ คະແນ ເລື້ຍຂອງປະເທດ คิดเป็นร้อยละ 37.40 ของคะแนนเต็ม และนักเรียนร้อยละ 72 มีความสามารถในระดับไม่น่าพอใจ ในด้านความเข้าใจในการอ่านคะແນ ເລື້ຍຂອງປະເທດ เท่ากับร้อยละ 32.80 นักเรียนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีความเข้าใจในการ อ่านอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526: บทคัดย่อ) จากการศึกษาค้นพบดังกล่าว ทำให้ทราบว่า การสอนภาษาไทยที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควรซึ่ง จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ใน พ.ศ.2527 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ประกาศนโยบาย การ เร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษา โดยได้กำหนดมาตรการสำคัญในการดำเนินการตามนโยบาย นี้ 3 ประการ คือ มาตรการในการประเมินคุณภาพ มาตรการในการกำกับดูแลนิเทศ และมาตรการ ในการบริหาร มาตรการในการประเมินคุณภาพนักเรียนเป็นมาตรการแรกที่ได้ดำเนินการ ซึ่งส่งผล ต่อการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาในปีต่อมา จากการศึกษาของ บุญส่ง สังขะ เกี่ยวกับความ คิดเห็นของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูที่มีต่อโครงการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2527 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า โครงการดังกล่าวได้ส่งผลให้ครูผู้สอน เร่งรัดการเรียนการสอนมากขึ้น และส่งผลทางบวกต่อการ เร่งรัดคุณภาพการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในระดับมาก (บุญส่ง สังขะ 2529: จ) มาตรการการประเมินคุณภาพนักเรียนนี้ สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ข้อมูลจากการประเมินคุณภาพนักเรียนควร เป็นข้อมูล สำคัญส่วนหนึ่งที่ใช้เป็นแนวทางในการ เร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาทั้งในระดับประเทศ จังหวัด และอำเภอ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2531: 1) กล่าวคือ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรมีข้อมูล ด้านคุณภาพเพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และแก้ไขนักเรียนในกลุ่มประสบการณ์ที่มีผลสัมฤทธิ์ ไม่น่าพอใจ หรือปรับปรุงสมรรถภาพที่ยังบกพร่องอยู่ จากการศึกษาประเมินในกลุ่มทักษะภาษาไทยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนมีพัฒนาการไม่คงที่ ดังตารางที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
(2531: 8) เสนอไว้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยร้อยละและร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำพอใจกลุ่ม
ประสบการณ์ทักษะภาษาไทย ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2527 - 2530 และ
เปรียบเทียบความก้าวหน้าแต่ละปี (เลขในวงเล็บ คือ ความก้าวหน้าที่เปรียบเทียบ
แต่ละปี)

กลุ่มประสบการณ์	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ				ร้อยละนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์นำพอใจ			
	2527	2528	2529	2530	2527	2528	2529	2530
ทักษะภาษาไทย								
ไม่รวมการพูด	49.08	56.84	58.40	56.29	47	69	76	64
	-	(+7.76)	(+1.56)	(-2.11)	-	(+22)	(+7)	(-12)
รวมการพูด	-	57.28	60.07	57.84	-	71	77	70
		-	(+2.79)	(-2.23)		-	(+6)	(-7)

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 กลุ่มทักษะภาษาไทยระดับประเทศ ใน พ.ศ.2530 มีระดับคะแนนลดลง จากสาเหตุดังกล่าว
อาจส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์อื่น เพราะวิชาภาษาไทยเป็นวิชา
ทักษะ ที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ดังที่ สัจด์ อุทรานันท์ ได้กล่าวไว้ว่า
"การที่เด็กจะเรียนได้มากหรือน้อย เร็วหรือช้าเพียงใด นอกจากส่วนหนึ่งมาจากความสามารถทาง
สติปัญญาแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่นที่สำคัญอีก ได้แก่ ทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียน ซึ่ง
องค์ประกอบดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน" (สัจด์ อุทรานันท์
2526: 43)

การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนมีแนวโน้มลดลงนี้ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนควรให้ความสนใจและแก้ไขอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นชั้นสูงสุดในระดับการศึกษาภาคบังคับ เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ย่อมมีผลกระทบไปถึงระดับมัธยมศึกษา (สำหรับนักเรียนที่เรียนต่อ) และมีผลกระทบต่อ การนำภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน หากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนภาษาไทย สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ โดยมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละปีการศึกษาให้มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าสูงขึ้น นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตทางการศึกษาก็จะได้รับการพัฒนา ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพตามไปด้วย โดยนักเรียนเหล่านั้นจะสามารถอ่านออกเขียนได้ ใช้ภาษาไทย ติดต่อสื่อความหมายกับผู้อื่นได้ เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อสังคมและประเทศชาติ

การประเมินคุณภาพนักเรียนตามนโยบายเร่งคุณภาพการประถมศึกษานั้น วัตถุประสงค์หลัก ก็คือ การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า "จังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูงในกลุ่มประสบการณ์ใด ๆ อาจ กำหนดให้เป็นจังหวัดที่เลี้ยงหรือศูนย์ประสบการณ์นั้น ๆ เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่จังหวัดอื่น ๆ ในกลุ่มที่ทำงานร่วมกัน" (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528: 126) จังหวัด ขอนแก่น เป็นจังหวัดหนึ่งในเขตการศึกษา ๑ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยอยู่ใน ระดับสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในเขตการศึกษาเดียวกัน เพราะตั้งแต่ พ.ศ.2528 เป็นต้นมา คะแนน เฉลี่ยวิชาภาษาไทยของจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในเขตการศึกษาเดียวกัน ดัง ตารางที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531: 102-103) เสนอไว้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยร้อยละและร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนนำพอใจกลุ่มทักษะภาษาไทย
เปรียบเทียบผลปีการศึกษา 2527 - 2530 เขตการศึกษา 9 จำแนกเป็นราย
จังหวัด

จังหวัด	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ				ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนนำพอใจ			
	2527	2528	2529	2530	2527	2528	2529	2530
อุดรธานี	53.66	56.70	54.63	57.17	58	65	61	67
เลย	38.66	56.05	60.60	55.02	21	62	75	62
สกลนคร	44.82	56.26	59.99	56.82	35	66	74	66
ขอนแก่น	46.77	59.31	63.42	57.17	39	73	83	68
หนองคาย	46.44	53.86	60.85	54.55	39	59	74	59

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ในระหว่าง พ.ศ.2528 ถึง 2530 คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยและจำนวนร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนนำพอใจของจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในเขตการศึกษา 9 ดังนั้นจังหวัดขอนแก่น ควรจะเป็นศูนย์กลางกลุ่มประสบการณ์กลุ่มทักษะภาษาไทย เพื่อให้คำแนะนำการจัดการเรียนการสอนแก่จังหวัดอื่น ๆ ในเขตการศึกษา 9 นอกจากนี้ ตั้งแต่ พ.ศ.2527 เป็นต้นมา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละจังหวัด ประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระดับจังหวัดด้วย โดยให้ประเมินนักเรียนทุกคนและทุกโรงเรียนภายในจังหวัด ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการประเมินจึงเป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนในระดับโรงเรียน เนื่องจากจังหวัดขอนแก่น เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีปัญหาด้านการจัดการศึกษาที่สำคัญคือ ประชากรมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากความยากจน สภาพขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน และทรัพยากรทางการศึกษาที่จัดสรรให้ไม่เพียงพอ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525: 2) ดังนั้นโรงเรียนประถมศึกษาที่กระจัดกระจายตามหมู่บ้านต่าง ๆ ทั่วจังหวัดจึงพยายามปรับปรุงการเรียนการสอนตามกำลังความสามารถของบุคลากร

และทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อตอบสนองนโยบายการเร่งรัดคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ มาตรการการประเมินคุณภาพนักเรียนนี้ เป็นมาตรการที่ต้องการ
ตรวจสอบความก้าวหน้าด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในแต่ละปี ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติคนปัจจุบัน ได้กล่าวไว้ว่า "การประเมินคุณภาพนักเรียนนั้น ต้องการให้
แต่ละโรงเรียนดูพัฒนาการของโรงเรียนของตน เพื่อแข่งขันกับตนเองให้ก้าวหน้ามากที่สุด"
(สมชัย วุฒิปรีชา 2530: 14) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 จนถึงปีการศึกษา 2530 ซึ่งเป็นระยะ
เวลา 4 ปีที่มีการประเมินคุณภาพนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนที่มีความก้าวหน้า
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของจังหวัดขอนแก่นตลอดระยะเวลา 4 ปี โดยมีคะแนนสูงขึ้น
อย่างต่อเนื่อง เป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดการเรียนการสอน เพราะนอกจาก
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยจะได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้นแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่า โรงเรียน
เหล่านั้นได้นำผลการประเมินคุณภาพนักเรียนในปีที่ผ่านมา ไปปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทย
ให้ดีขึ้นโดยสม่ำเสมอ ดังนั้นโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ควร
จะเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนอื่นในด้านการจัดการสอน ดังข้อเสนอแนะของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติที่ว่า "การปรับปรุงเทคนิคกระบวนการเรียนการสอนอาจนำวิธีการจาก
ผู้ปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จมาเผยแพร่" (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2530:
244) ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนนับเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สูงขึ้น เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบการบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นงานที่มีความ
สำคัญที่สุด ดังที่ อภิรมย์ ฌ นคร ได้กล่าวว่า "ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนควรรับผิดชอบงานวิชาการ
เป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนคือการให้บริการทางวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่
เป็นผู้นำทางวิชาการโดยทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำและประสานให้ครูทุกคน
ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการสอน" (อภิรมย์ ฌ นคร 2517: 43) และ ภิญญา
สาธิต (2526: 232) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการไว้ว่า "เป็นงานที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรม
ทุกชนิดภายในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ
มากที่สุด" ในส่วนของครูผู้สอนนั้น เป็นบุคคลสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะเป็นผู้จัดประสบการณ์
และกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนด้วยตนเอง การสอนของครูจึง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้
ผู้เรียนได้มีความรู้ ได้มีคุณสมบัติและทัศนคติตามที่ผู้สร้างหลักสูตรมุ่งหวังไว้ (สุมิตร คุณานุการ

2518 : 136) ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการสอนภาษาไทยในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย โดยเฉพาะการจัดการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและการจัดการสอนภาษาไทยของครูสอนภาษาไทย ในระหว่างปีการศึกษา 2528 ถึงปีการศึกษา 2530 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวโรงเรียนที่ใช้ศึกษาเป็นโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยต่ำ และโรงเรียนที่มีระดับผลคะแนนไม่คงที่หรือไม่มีพัฒนาการ อันจะเป็นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพการศึกษาในกลุ่มทักษะภาษาไทยของสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดอื่น ๆ ในเขตการศึกษา 9 ให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2528 ถึง 2530 สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น
2. งานวิจัยนี้ศึกษาครอบคลุมเฉพาะการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและการปฏิบัติงานของครูภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย หมายถึง ลักษณะการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย โดยแยกเป็น

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของผู้บริหารโรงเรียน คือ การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยคำนึงถึงด้านกรวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงาน การบริหารหลักสูตร นโยบายการจัดการเรียนการสอน

การส่งเสริมการใช้สื่อการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา การส่งเสริม
การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร การส่งเสริมการสอนซ่อม เสริม

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของครู คือ การปฏิบัติงานของครูสอนภาษาไทยใน
ด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและ
ประเมินผลการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร และการสอนซ่อม เสริม

โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย หมายถึง โรงเรียน
ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยปลายปีวิชาทักษะภาษาไทยสูงขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปีการศึกษา
2528 ถึงปีการศึกษา 2530 โดยสำรวจคะแนนและรายชื่อโรงเรียนจากผลการประเมินคุณภาพ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 2528 2529 และ 2530 ของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้ช่วย
ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยครูใหญ่ วิชาการผู้บริหาร
โรงเรียน ที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
ในปีการศึกษา 2528 หรือ 2529 หรือ 2530 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ครูสอนภาษาไทย หมายถึง ครูที่สอนกลุ่มทักษะภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในปีการศึกษา 2528 หรือ 2529 หรือ 2530 ในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนภาษาไทย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ข้อตกลงเบื้องต้น

คะแนนปลายปีจากการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา
2527 ถึงปีการศึกษา 2530 ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ขอนแก่น สามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสามารถนำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ได้ผลดีไปใช้ในโรงเรียนของตนได้
2. ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา สามารถนำวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย และวิธีการปฏิบัติงานของครูภาษาไทยในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยไปใช้ในโรงเรียนของตน อันจะเป็นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น
3. ศึกษาวิเคราะห์หรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาสามารถนำข้อมูลหรือผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบให้สูงขึ้น